

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

عواقب بد عوامل داخلی و خارجی عقب ماندگی جهان اسلام

Lecture 08

مرور بر درس های گذشته

• عوامل داخلی:

- تقسیم بندی کشورهای اسلامی به احزاب و گروه های مختلف
- مصروف سازی مسلمان ها در بحث های بی فایده
- وجود بیش از یک رهبر در جهان اسلامی

• عوامل خارجی:

- تهاجم مغل ها در کشورهای اسلامی
- جنگ های صلیبی اروپایی در کشورهای اسلامی
- استعمار اروپایی در کشورهای اسلامی
- تحریک صهیونیستی
- تهاجم کمونیسم در کشورهای اسلامی

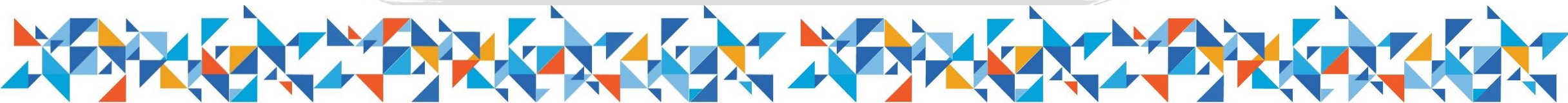
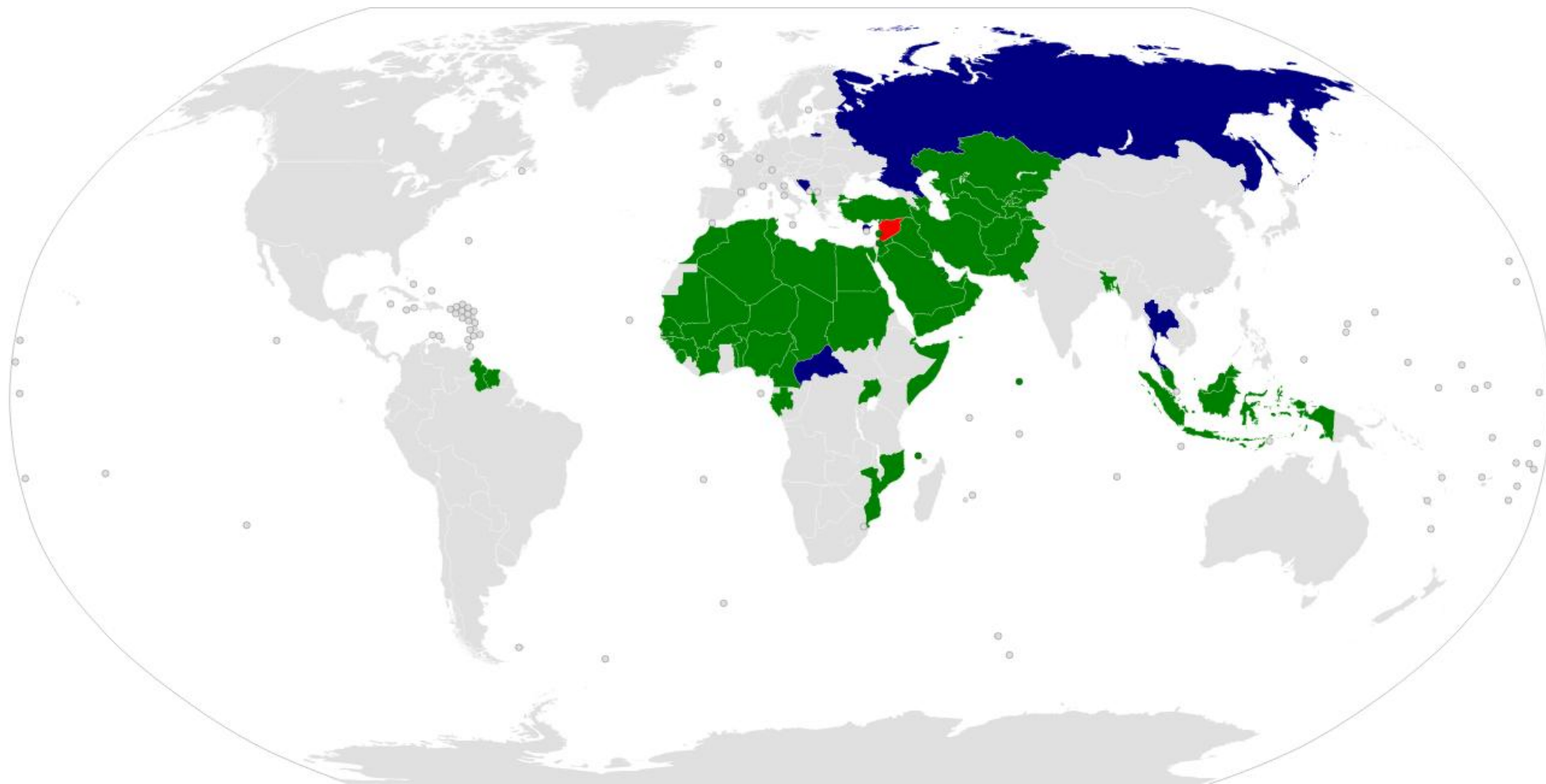

OIC Member States

طوفان فکری

یوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

نتیجه درسی

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

- در آخر این جلسه محصلان باید در مورد عواقب بد عوامل داخلی و خارجی عقب ماندگی جهان اسلام معلومات کسب کنند.

فهرست مطالب

- عواقب بد عوامل داخلی و خارجی عقب ماندگی جهان اسلام
 - عدم تطبیق شریعت در کشورهای اسلامی
 - سقوط خلافت عثمانی
 - تطبیق قوانین وضعی به جای شریعت اسلامی
 - استعمار کشورهای اسلامی توسط قدرت های اروپایی
 - فرانسه
 - انگلیس
 - ایتالیا
 - شوروی

عدم تطبیق شریعت در کشورهای اسلامی

- سازمان همکاری های اسلامی **دارای 57 عضو** است
- از آن میان، **46 کشور جهان** با اکثریت جمعیت مسلمان،
- **23 کشور** اسلام را به عنوان دین دولتی در قانون اساسی خود اعلام کرده اند
- بقیه یا دولت را **سکولار** اعلام می کنند یا **هیچ اظهارنظری** در مورد یک مذهب رسمی نمی کنند.
- 23 کشوری که اسلام به عنوان دین دولتی اعلام شده عبارتند از:
 - افغانستان، الجزایر، بحرین، بنگلادش، برونئی، مصر، ایران، عراق، اردن، کویت، لیبی، مالزی، مالدیو، موریتانی، مراکش، عمان، پاکستان، قطر، عربستان سعودی، سومالی، تونس، امارات متحده عربی و یمن.

عدم تطبیق شریعت در کشورهای اسلامی

• شریعت

- شریعت یا قوانین اسلامی، تقریباً برای **همه جنبه‌های زندگی**؛
 - از ازدواج و طلاق، ارث و قراردادهای، تا مجازات‌های کیفری/جزایی، **راهنمایی اخلاقی و قانونی ارائه می‌کند**.
 - شریعت در گسترده‌ترین تعریف خود به **اصول اخلاقی مندرج در قرآن کریم و نمونه‌هایی از اعمال حضرت محمد صلی الله علیه وسلم (سنت)** اشاره دارد.
- **فقه اسلامی** که برآمده از تمرین بشری در **تدوین و تفسیر این اصول** است، به عنوان **فقه** شناخته می‌شود.
- علما و حقوقدانان مسلمان به بحث در مورد مرز بین شریعت و فقه و نیز سایر جنبه‌های شریعت اسلامی ادامه می‌دهند.

عدم تطبیق شریعت در کشورهای اسلامی

- علاوه بر این، مسلمانان با **تمام جنبه های شریعت** به یک اندازه راحت نیستند:
- در حالی که اکثراً از **قوانین دینی در اختلافات خانوادگی و مالکیت استفاده** می کنند،
- کمتر از **اعمال مجازات های شدید** - مانند شلاق یا قطع دست - در **پرونده های جنایی** حمایت می کنند.
- نظرسنجی ها همچنین نشان می دهد که **مسلمانان در نحوه تفسیر برخی** از جنبه های شریعت،
- از جمله اینکه آیا **طلاق و تنظیم خانواده** از نظر اخلاقی قابل قبول هستند یا خیر، تفاوت زیادی دارند.

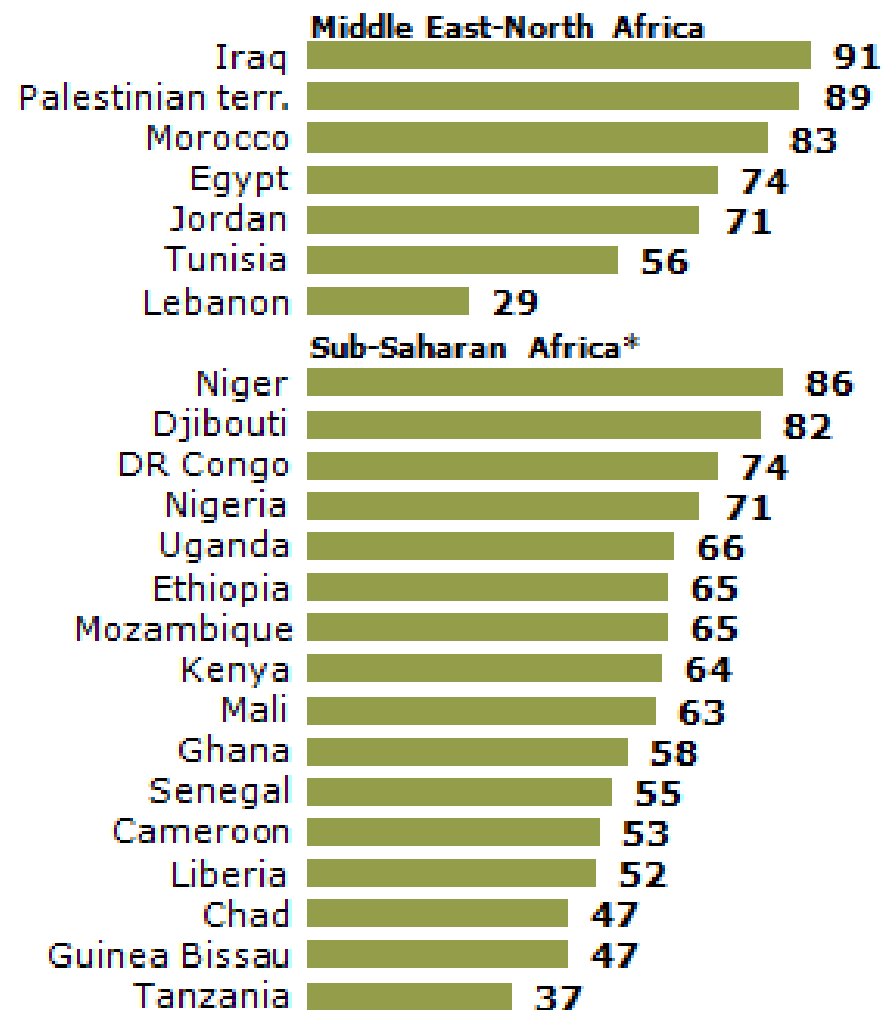
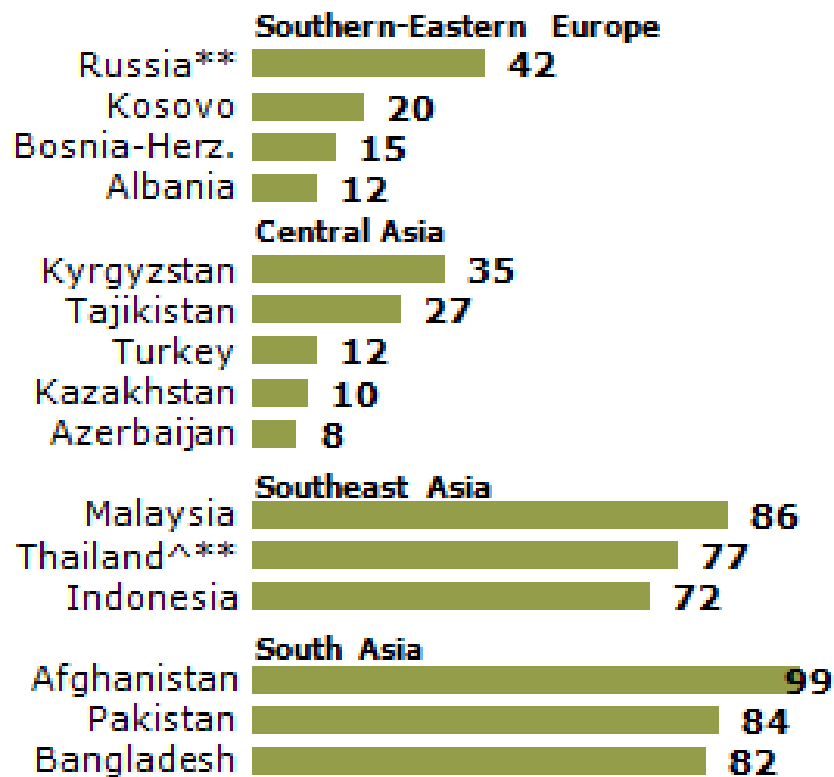
فیصدی حمایت برای تطبیق شریعت

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

Support for Sharia

% of Muslims who favor making sharia the official law in their country

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

سقوط خلافت عثمانی

- دلایل این امر ناشی از **عوامل اجتماعی** مانند؛
 - **عدم حمایت رهبران مذهبی** از اهداف امپراتوری عثمانی،
 - **ضعف اقتصاد امپراتوری عثمانی** به دلیل ناتوانی در رقابت با اقتصاد سایر کشورها و
 - همچنین **افول نیروهای مسلح عثمانی** باعث شد تا آنها دائماً نبردها و سرزمین های خود را از دست بدهند.

سقوط خلافت عثمانی

1. بیش از حد منحصر به زراعت بود

- در حالی که انقلاب صنعتی در دهه‌های 1700 و 1800 اروپا را درنوردید،
- اقتصاد عثمانی **همچنان به زراعتی وابسته** بود.
- امپراتوری فاقد کارخانه‌هایی بود که بتواند با بریتانیای کبیر، فرانسه و حتی روسیه همگام شود.
- در نتیجه، رشد اقتصادی امپراتوری ضعیف بود و مازاد زراعتی که ایجاد کرد صرف پرداخت وام به طلبکاران اروپایی شد.
- زمانی که جنگ جهانی اول فرا رسید، امپراتوری عثمانی **قدرت صنعتی برای تولید** تسلیحات سنگین، مهمات و آهن و فولاد مورد نیاز برای ساخت راه‌آهن برای حمایت از تلاش‌های جنگی را نداشت.

سقوط خلافت عثمانی

2. به اندازه کافی منسجم نبود.

- امپراتوری عثمانی در اوج خود شامل بلغارستان، مصر، یونان، مجارستان، اردن، لبنان، اسرائیل و سرزمین‌های فلسطینی، مقدونیه، رومانی، سوریه، بخش‌هایی از عربستان و سواحل شمالی آفریقا بود.
- حتی اگر قدرت‌های خارجی در نهایت امپراتوری را تضعیف نمی‌کردند، دانشمندان **فکر نمی‌کنند که می‌توانست دست نخورده** باقی بماند و به یک کشور مدرن تبدیل شود.
- «احتمالاً به **دلیل تنوع فوق‌العاده امپراتوری** از نظر قومیت، زبان، اقتصاد و جغرافیا، احتمال مخالفت با آن بود.»
- «**جوامع همگن راحت‌تر** از جوامع ناهمگن پایدارتر می‌شوند.»

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

سقوط خلافت عثمانی

3. جمعیت آن کم سواد بودند.

- باوجود تلاش برای بهبود آموزش در سده 1800، امپراتوری عثمانی از رقبای اروپایی خود در سواد بسیار عقب بود، بنابراین تا سال 1914، تخمین زده می شود که تنها **بین 5 تا 10 درصد** از آن ساکنان می توانستند بخوانند.
- منابع انسانی امپراتوری عثمانی، مانند منابع طبیعی، نسبتاً توسعه نیافته بود.
- این بدان معناست که امپراتوری کمبود افسران نظامی، مهندسان، کارمندان، داکتران و سایر حرفه های آموزش دیده را داشت.

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

سقوط خلافت عثمانی

4. در جنگ جهانی اول طرف اشتباهی را انتخاب کرد.

- جانبداری با آلمان در جنگ جهانی اول ممکن است مهمترین دلیل سقوط امپراتوری عثمانی باشد. قبل از جنگ، **امپراتوری عثمانی یک معاهده محرمانه با آلمان** امضا کرده بود که انتخاب بسیار بدی بود.
- در اکتوبر 1918، امپراتوری با بریتانیای کبیر آتش بس امضا کرد و از جنگ خارج شد.
- امپراتوری عثمانی به طرف بازنده پیوست.
- در نتیجه، پس از پایان جنگ، سرنوشت سرزمین های امپراتوری عثمانی توسط فاتحان تقسیم شد.

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

آغاز تطبیق قوانین وضعی

- امپراتوری عثمانی به طور رسمی در سال 1922 با حذف عنوان سلطان عثمانی پایان یافت.
- ترکیه در 29 اکتبر 1923، زمانی که **مصطفی کمال اتاتورک** (1881 – 1938)، افسر ارتش، جمهوری مستقل ترکیه را تأسیس کرد، جمهوری اعلام شد.
- او سپس به عنوان اولین رئیس جمهور ترکیه از سال 1923 تا زمان مرگش در سال 1938 خدمت کرد و اصلاحاتی را اجرا کرد که به سرعت کشور را **سکولر و غربی** کرد.

کشورهای اسلامی زیر استعمار فرانسه

1. الجزایر - 1830

- تسلط بر الجزایر در آخرین روزهای بازسازی بوربن توسط **چارلز دهم فرانسوی** آغاز شد.
- هدف آن افزایش محبوبیت پادشاه در میان مردم فرانسه بود، به ویژه در پاریس، جایی که بسیاری از **طرفداران جنگ های ناپلئونی** در آن زندگی می کردند.
- فرانسه بیش از 130 سال این کشور را منیحت مستعمره بدست داشت.
- در آن زمان، **شکنجه، آوارگی** دسته جمعی، و **تبعیض** علیه جمعیت محلی مسلمان عرب از ویژگی های منظم عملکرد حکومت فرانسه بود.
- جنگ استقلال بین 1954 - 1962 منجر به **سیاست های وحشیانه مقامات فرانسوی** برای سرکوب قیام شد.

کشورهای اسلامی زیر استعمار فرانسه

2. تونس - 1881

- تاریخ تونس تحت سلطه فرانسه در سال 1881 با تأسیس **تحت الحمایه فرانسه** آغاز شد و در سال 1956 با استقلال تونس به پایان رسید.
- حضور فرانسه در تونس پنج دهه پس از اشغال کشور همسایه الجزایر توسط آنها صورت گرفت.
- با این حال، فرانسه **کنترل امور خارجی و مالی تونس** را به دست گرفت و حق استقرار نیروهای نظامی در قلمرو را حفظ کرد.

کشورهای اسلامی زیر استعمار فرانسه

3. سنگال - 1882

- اشغال سنگال توسط فرانسه در **اوایل قرن هفدهم** آغاز شد.
- تجارت فرانسوی در خلیج رودخانه سنگال واقع در منطقه سنت لوئیس شروع به فعالیت کرد.
- گوری، جزیره ای در سواحل داکار (پایتخت سنگال) که در نهایت بین سال های 1817 تا 1960 توسط فرانسوی ها کنترل شد.
- سنگال به عنوان پایتخت آفریقای غربی فرانسه در دوره استعمار، مهمترین قلمرو آفریقایی فرانسه بود.
- فرانسوی ها در آنجا **حضور متمرکزتر** و **مرکزی تری** نسبت به سایر مستعمرات داشتند، بنابراین فرهنگ آن به ویژه در زندگی سنگالی ها ریشه دوانید.

کشورهای اسلامی زیر استعمار فرانسه

4. مراکش - 1921

- از سال 1912 تا 1956، مراکش به عنوان یک **تحت الحمایه فرانسه** اداره می شد و به این ترتیب، فرانسوی ها در این کشور موقعیت والایی به دست آوردند.
- با استعمار مراکش، فرانسوی ها توانستند از الجزایر فرانسه محافظت کنند.
- انگیزه های کلی دیگر برای استعمار که اسپانیا، فرانسه و اکثر کشورهای اروپایی احساس کردند این بود که می خواستند **توازن قوا را با یکدیگر** حفظ کنند.
- در فبروری 1956، مراکش حاکمیت محدودی را به دست آورد.
- مذاکرات بیشتر برای استقلال کامل در توافقنامه مراکش فرانسه که در سال 1956 در پاریس امضا شد، به اوج خود رسید.
- در 7 اپریل 1956، فرانسه رسماً از تحت الحمایه در مراکش صرف نظر کرد.

ارزیابی از درس امروز

- عوامل داخلی و خارجی عقب ماندگی کشورهای اسلامی کدام نتایج بدی را بوجود آورده است؟
- کشور ما در شرایط کنونی از کدام ناحیه های فوق آسیب دیده است؟
- کدام کشورهای اسلامی تحت استعمار فرانسه قرار گرفتند؟

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

تشکر